

2 मन्त्रिमण्डलस्य निर्णयः आपदा-प्रभावितेभ्यः वर्धिता क्षतिपूर्तिः,

3 प्रधानमन्त्रिणा अमिलत् सांसदः हर्षमहाजनः, राष्ट्रियराजमार्गस्य याचना कृता

4 धारावाहिकं गीताप्रश्नोत्तरम् -८६

पूजास्थलाधिनियमस्य अन्तर्गतं कानिचन् नूतनानि प्रकरणानि पञ्जीकृतानि न भविष्यन्ति- सर्वोच्चन्यायालयः

हिमसंस्कृतवार्ताः। सर्वोच्चन्यायालयेन आदेशः प्रदत्तः यत् देशे पूजास्थलाधिनियमस्य अन्तर्गतं कानिचन् नूतनानि प्रकरणानि पञ्जीकृतानि न भविष्यन्ति। न्यायालयेन आदेशः दत्तः यत् दीर्घमानप्रकरणेषु उच्चन्यायालयस्य अग्रिम आदेशं यावत् अन्तिमः प्रभावी वा आदेशः न पारितः भविष्यति। मुख्य न्यायाधीशस्य संजीवखन्ना इत्यस्य नेतृत्वे विशेषपीठेन केन्द्रसर्वकारेण एकनवत्यधिक- उन्नाविंशति- शततमे वर्षे कृतस्य अधिनियमस्य वैधतां समाह्वानयुतासु प्रदात्याचिकासु उत्तरं चतुर्सप्ताहस्य आभ्यन्तरे एव दातुं कथितम्, यस्मिन् पूजास्थानं पुनः प्राप्तुं वा परिवर्तनं याचयितुम् वा नवीन प्रकरणम् पञ्जिकर्तुं निषिद्धम् अस्ति।

पुर्तगालस्य विदेशमन्त्री पाउलो रङ्गेलः भारतस्य चतुर्दिवसीय आधिकारिकयात्रायामस्ति

पुर्तगालस्य विदेशमन्त्री पाउलो रङ्गेलः भारतस्य चतुर्दिवसीय आधिकारिकयात्रायाः कृते नवदिल्लीं प्रति आगतवान्। पुर्तगालस्य विदेशमन्त्रिणः भारतस्य प्रथमा आधिकारिकयात्रा अस्ति। स्वस्य भ्रमणकाले पुर्तगालस्य विदेशमन्त्री अद्य नव दिल्लीयां विदेशमन्त्रिणा डॉ. एस. जयशंकरेण सह उपवेशनं करिष्यति। सः शनिवासरे कार्यक्रमेषु भागं ग्रहीतुं गोवानगरम् अपि गमिष्यति।

द्वाविंशतिः दिनाङ्कपर्यन्तं प्रातः एकादश वादनात् रात्रौ नव वादनपर्यन्तं दिव्याकला मेलापकस्यायोजनम्

हिमसंस्कृतवार्ताः। नव दिल्लीयां इण्डिया गेट् इत्यत्र द्वाविंशति तमस्य दिव्याकलामेलकस्य आरम्भः जातः। सामाजिकन्यायसशक्तिकरणमन्त्रालयस्य अन्तर्गतं दिव्याङ्ग-जनानाम् सशक्तिकरणविभागः भारतस्य दिव्याङ्ग-कलाकाराणां प्रतिभां, सृजनशीलतां, उद्यमशीलतां च प्रदर्शयितुं एकादश दिवसीयस्य आयोजनस्य आयोजनं कुर्वन् अस्ति। शताधिकाः दिव्याङ्ग उद्यमिनः शिल्पिनः च स्वस्य उत्पादानाम् कौशलस्य च प्रदर्शनं करिष्यन्ति। अस्य मासस्य द्वाविंशतिः दिनाङ्कपर्यन्तं प्रातः एकादश वादनात् रात्रौ नव वादनपर्यन्तं मेलकस्य आयोजनं भविष्यति।

सत्तापक्ष-विपक्षयोः मध्ये कोलाहल कारणात् राज्यसभा आदिनं यावत् स्थगिता जाता

हिमसंस्कृतवार्ताः। अडानीसमूहस्य विरुद्धं कथितस्य धनग्रहणस्य आरोपं तथा च काङ्ग्रेसनेतृणां अमेरिकादेशस्य जार्ज सोरोस् फाउण्डेशन इत्यस्य च संयुतेः विषये सत्तापक्ष-विपक्षयोः मध्ये कोलाहल कारणात् राज्यसभा आदिनं यावत् स्थगिता जाता। प्रथमस्य स्थगनस्य अनन्तरं यदा सदनस्य उपवेशनं अपराले द्विवादेन आरब्धम् तदा सदने पक्षविपक्षयोः सदस्यानां मध्ये पुनः मौखिक द्वन्द्वं समारब्धम्। अध्यक्षेण जगदीप-धनखडेन कोलाहलस्य मध्ये कार्यजातं-सञ्चालनस्य प्रयासोपि विहितः। सांसदः एचडी देवेगौडा अध्यक्षस्य विरुद्धं अविश्वासप्रस्तावे विपक्षस्य आलोचनां कृतवान्। सः अवदत्, यत् विपक्षेण सदनस्य कार्याचरणे सहयोगं करणीयम्।

विपक्षनेता मल्लिकार्जुन खर्गे इत्येषः श्रीधनखड्गस्य उपरि पक्षपातस्य आरोपं कृतवान्। सः आरोपितवान् यत् शासनाखण्डपक्षः काङ्ग्रेसदलस्य विरुद्धं तथ्यहीनानि आरोपाणि करोति, अध्यक्षः च तान् प्रोत्साहयति। खर्गे इत्यस्य भाषणस्य समये उभयोः पक्षयोः सदस्याः स्वस्य विरोधप्रदर्शनं निरन्तरं कृतवन्तः। अस्य कोलाहलस्य मध्ये अध्यक्षः सदनं आदिनं पर्यन्तम् स्थगितवान्।

छत्तीसगढः- सुरक्षाबलैः सह जाते संघर्षे न्यूनातिन्यूनं सप्त माओवादिनः मारिताः

हिमसंस्कृतवार्ताः। छत्तीसगढे नारायणपुरमण्डले सुरक्षाबलैः सह जाते संघर्षे न्यूनातिन्यूनं सप्त माओवादिनः मारिताः। केन्द्रीयारक्षीबलस्य विशेषकार्यदलस्य, मंडलीय बलस्य च संयुक्तदलेन क्षेत्रे माओवादिनः उपस्थितेः विषये गुप्तसूचनाः सम्प्राप्या मण्डलस्य अबुझमाड क्षेत्रे अन्वेषण कार्यं आरब्धम्। अन्वेषण अभियानावधौ भुशुण्डीकया प्रहारः जातः यस्मिन् सप्त माओवादिनः मारिताः। सुरक्षाबलेन हतमाओवादिनां शवाः प्राप्ताः। अतिमसूचना प्राप्तिं यावत् क्षेत्रे दलयोः मध्ये द्वन्द्वं प्रचलति स्म।

हॉकी इण्डिया लीग् इत्यस्य सजवप्रसारणं प्रदातुं प्रसारभारती द्वारा नवदिल्ल्यां हॉकी इण्डिया इत्यनेन सह सन्धिपत्रम्

प्रसारभारती नवदिल्ल्यां हॉकी इण्डिया इत्यनेन सह एकं सन्धिपत्रं हस्ताक्षरितवती, आगामिनः हॉकी इण्डिया लीग् इत्यस्य सजवप्रसारणं प्रदातुं इयं सन्धिः हस्ताक्षरिता। यथा दूरदर्शनं चतुर्विंशत्यधिक द्विसहस्र-पञ्चविंशत्यधिक द्विसहस्र तम वर्षयोः हॉकी इण्डिया लीग् इत्यस्य आधिकारिकप्रसारकम् भविष्यति। अस्मिन् अवसरे हॉकी इण्डिया लीग् (एच.आई.एल.) इत्यस्य शासकीय समित्याः सदस्य भोलानाथसिंहः प्रसारभारत्याः अध्यक्षः नवनीत सहगलः च ज्ञापनपत्रस्य आदानप्रदानं कृतवन्तौ। कार्यक्रमेस्मिन् प्रसार भारत्याः अन्येपि गणमान्याः उपस्थिताः आसन्।

सुभाषितम्
अष्टौ गुणाः पुरुषं दीपयन्ति,
प्रज्ञा कौल्यं च दमः श्रुतं च।
पराक्रमश्चाबहुभाषिता च,
दानं यथाशक्ति कृतज्ञता च।।
हिन्द्यर्थः- बुद्धि, कुलीनता,
इन्द्रिय-निग्रह, शास्त्रज्ञान,
पराक्रम, मितभाषिता, शक्ति के
अनुसार दान और कृतज्ञता- ये
आठ गुण मनुष्य की ख्याति बढ़ा
देते हैं।

प्रतिदिनं नवीनतमं हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकवार्तापत्रं प्राप्यर्थ 7876636263 Watsapp संख्या मध्ये नमो नमः लिखन्तु
To get the latest himsanskritvartah Daily Sanskrit Newspaper every day, write Hello on 7876636263 Watsapp number

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम् जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र. पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

केरलराज्ये भारतीयऋतुविज्ञान - विभागस्य रक्तवाणिंकि सञ्चेतना केरलराज्ये भारतीयऋतुविज्ञान-विभागेन राज्यस्य त्रयाणाम् मण्डलानां कृते रक्तवाणिंकि सञ्चेतना प्रसारिता, अपि च प्रचण्डवृष्टेः सम्भावना प्रकटितास्ति। अनेन विभागेन प्रसारित- ऋतुवार्तानुसारि पथानामिष्टा, एर्नाकुलम्, इडुक्की मण्डलानां च कृते रक्त वाणिंकी सञ्चेतना प्रसारितास्ति। अन्येषां पञ्च मंडलानां तिरुवनन्तपुरम्, कोल्लम्, अलप्पुझा, कोट्टायम्, त्रिशूर इत्येतेषां च कृते नारङ्ग वाणिंकी सञ्चेतानापि प्रसारितास्ति।

दुर्घटनापीडितानां राशिरहितचिकित्सा योजना शीघ्रमेव सम्पूर्ण देशे आरप्स्यते

दुर्घटनापीडितानां राशिरहितचिकित्सा योजना शीघ्रमेव सम्पूर्ण देशे आरप्स्यते। केन्द्रीयपरिवहनराजमार्गमन्त्री नितिनगडकरी प्रश्नकालसमये लोकसभायां उत्तरे एतत् उक्तम्। मन्त्री उक्तवान् यत्, षड राज्येषु प्रचलिता योजना उत्तरप्रदेशानन्तरं देशस्य शेषभागे च प्रारभ्यते। योजनायाः कारणात् मार्गदुर्घटनायां पीडिताः चिकित्सालयेषु एक दशमलव पञ्च लक्षरूप्यकाणि यावत् राशिरहितचिकित्सां प्राप्तुं शक्नुवन्ति।

मन्त्रिमण्डलस्य निर्णयः आपदा-प्रभावितेभ्यः वर्धिता क्षतिपूर्तिः, अतिथिशिक्षकाणां भविष्यति नियुक्तिः

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

गुरुवासरे राज्यसचिवालये मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंहसुक्खोः हिमाचलप्रदेशमन्त्रिमण्डलस्य सभायां बहवः महत्त्वपूर्णाः सभायां मन्त्रिमण्डलस्य निर्णयानां विषये मन्त्री हर्षवर्धनः चौहानः सूचनां दत्तवान्। सभायां राज्यमन्त्रिमण्डलेन विविधनीतिकार्यक्रमाः कार्यान्वितुं अविचलसमर्थनं कृत्वा राज्यस्य जनानां, काङ्ग्रेस-शीर्षनेतृत्वस्य च आभारं प्रकटितम्। बिलासपुरे आयोजितस्य द्विवाषिकोत्सवस्य सफलतया आयोजनं कृत्वा काङ्ग्रेसपक्षस्य कार्यकर्तृभ्यः सर्वकारीयविभागेभ्यः अपि मन्त्रिमण्डलेन धन्यवादः कृतः।

मन्त्रिमण्डलेन शिमलामण्डलस्य समेज-रामपुर, कुल्लूमण्डलस्य जौन-बागीपुल-निरमण्ड, मण्डीमण्डलस्य टिककम थल्द-खोड़ इत्यादिषु आपदाप्रभावितक्षेत्रेषु च विशेषाश्रयसंकुलस्य विस्तारस्य निर्णयः कृतः। अस्मिन् संकुलस्य अन्तर्गतं प्रभाविताः परिवाराः स्वस्य हानेः अधिकां क्षतिपूर्तिं प्राप्तुं पूर्णतया क्षतिग्रस्तगृहेषु क्षतिपूर्तिराशिः १.५ लक्षरूप्यकात् ७ लक्षरूप्यकाणि यावत् वर्धिता भविष्यति, यत् गतवर्षे आपदाप्रभावितपरिवारेभ्यः दत्तस्य आश्रयपरिहारस्य अनुरूपं भविष्यति।

एसएमसी-शिक्षकाणां कृते एलडीआर-वर्गः, अंशकालिकजलवाहकाः चतुर्थश्रेण्याः कर्मचारिणः भविष्यन्ति

मन्त्रिमण्डलस्य उपसमित्याः अनुशंसयानुसारं प्रत्यक्षनियुक्तौ एसएमसीशिक्षकाणां (पीजीटी/डीपीई) ५ प्रतिशतं एलडीआर-कोटा इति समावेशयितुम् अनुमोदनं दत्तम्, यत् शिक्षाविभागस्य नियुक्तिप्रदोत्रतिनियमेषु समाविष्टं भविष्यति। मन्त्रिमण्डलेन चतुर्थवर्गस्य कर्मचारीरूपेण शिक्षाविभागे ११ वर्षाणां दैनिकं अंशकालिकं च सेवां सम्पन्नानां प्रायः १२८ अंशकालिकजलवाहकानां सेवां नियमितं कर्तुं निर्णयः कृतः।

गृहवाससञ्चालनार्थं अनुमोदिताः

मन्त्रिमण्डलस्य उपसमित्याः अनुशंसाः, नर्सरीकक्षायां प्रवेशस्य मापदण्डाः निर्मिताः भविष्यन्ति नर्सरीवर्गेषु प्रवेशस्य आयुःमापदण्डः तथा च कक्षा-१ इति राष्ट्रियशिक्षानीतिः २०२० इत्यनेन सह संरेखणं कर्तुं निर्णयः कृतः। उद्योगमन्त्री

हर्षवर्धनचौहानस्य अध्यक्षतायां गृहवासस्य संचालनार्थं सङ्घटितायाः मन्त्रिमण्डलस्य उपसमित्याः अनुशंसाः मन्त्रिमण्डलेन अनुमोदिताः, हिमाचलप्रदेशगृहवासनियमा २०२४ सूचयितुं च निर्णयः कृतः। नवीनविधानानुसारं हिमाचलस्य मूलनिवासिभ्यः प्राधान्यं दीयते। तदतिरिक्तं हिमाचलप्रदेशप्रदूषणनियन्त्रणमण्डलात्, स्थानीयसंस्थाभ्यः अन्यस्मात् विभागात् वा एनओसी प्राप्तुं आवश्यकता निरस्ती कृता अस्ति। परन्तु समुचितं सीवरेजव्यवस्था, अवकर-निष्कासनतन्त्रं च अनिवार्यं भविष्यति। तदतिरिक्तं गृहवास-एककेषु वर्षा-जल-संग्रहण-व्यवस्थानां स्थापनां प्रोत्साहितं भविष्यति।

२५ मेगावाट जलविद्युत्परियोजनानां पुनरुत्थानाय नीतिः निर्मिता भविष्यति

राजस्वमन्त्री जगतसिंहनेगी इत्यस्य नेतृत्वे जलविद्युत्क्षेत्रस्य उच्चशक्तियुक्तसमित्याः अनुशंसाः सिद्धान्ततः स्वीकर्तुं मन्त्रिमण्डलेन निर्णयः कृतः। एतेषां प्रावधानानाम् अन्तर्गतं सर्वकारः २५ मेगावाट् यावत् परियोजनानां पुनरुत्थानस्य नीतिं मूल्याङ्कनं कृत्वा निर्मास्यति येषु दृश्यप्रगतिः न दृश्यते। सम्प्रति राज्ये ७०० तः अधिकाः एतादृशाः परियोजनाः स्थगिताः सन्ति।

एताः योजनाः अनुमोदिताः

मन्त्रिमण्डलेन महर्षिवाल्मीकिकर्मकर आवासयोजना-२०२४ इत्यस्य अनुमोदनं कृतम्, यस्य अन्तर्गतं वाल्मीकी समुदायस्य स्वच्छताकर्मचारिणां कृते गृहनिर्माणार्थं ३ लक्षरूप्यकाणां आर्थिकसहायता प्रदत्ता भविष्यति, येषां वार्षिक आयः २.५ लक्षरूप्यकात् न्यूनः भविष्यति। मुख्यमन्त्री विधवा एकलमहिला आवासयोजना-२०२३ इत्यस्य अन्तर्गतं गृहनिर्माणार्थं आर्थिकसहायतायाः राशिं १.५ लक्षरूप्यकात् ३ लक्षरूप्यकाणि यावत् वर्धयितुं अपि अनुमोदनं कृतम्।

जिला-खनिज-प्रतिष्ठान-न्यासस्य नियमेषु संशोधनं भविष्यति

मन्त्रिमण्डलेन हिमाचलप्रदेशजिल्ला खनिजप्रतिष्ठानस्य (डीएमएफ) न्यासनियमाः २०१६ संशोधनस्य निर्णयः कृतः। संशोधनेषु प्रत्यक्षतया परोक्षतया च प्रभावितक्षेत्राणां स्पष्टसीमाकरणं भवति। प्रत्यक्षतया प्रभावितस्य क्षेत्रस्य परिधिः ५ किलोमीटरतलः १५ किलोमीटर पर्यन्तं वर्धिता अस्ति, येन स्थानीयसमुदायस्य लाभस्य व्यापकपरिधिः सुनिश्चिता अभवत्।

लोकनिर्माणे निविदासूचनायाः आनलाईन-प्रकाशनस्य अवधिः न्यूनीकृता

मन्त्रिमण्डलेन चम्बामण्डलस्य पाङ्गी उपत्यकायां विश्वसनीयविद्युतापपूर्वार्थं ४५.४८ कोटिरूप्यकाणां अनुमानितव्ययेन थिरोदतः किलाडपर्यन्तं ३३ केवीरेखानिर्माणार्थं विस्तृतपरियोजनाप्रतिवेदनस्य अनुमोदनं कृतम्। अस्पष्टतां दूरीकर्तुं कार्याणां समये निस्तारणं सुनिश्चित्य मन्त्रिमण्डलेन लोकनिर्माणविभागे निविदासूचनायाः आनलाईनप्रकाशनस्य अवधिः १० दिवसात् सप्तदिनानि यावत् न्यूनीकृता अस्ति, सहायक अभियंता/कार्यकारी अभियंता द्वारा कृतस्य सूचनायाः अनुमोदनपत्रस्य अवधिः अस्ति २० दिवसेभ्यः न्यूनीकृत्य १२ दिवसेभ्यः न्यूनीकृत्य, अधीक्षण-अभियंताद्वारा निर्गतस्य अनुमोदनपत्रस्य अवधिः २७ दिवसेभ्यः न्यूनीकृता, मुख्य अभियंताद्वारा निर्गतस्य अनुमोदनपत्रस्य अवधिः २७ दिवसेभ्यः न्यूनीकृता। पत्रस्य अवधिः ३० दिवसात् २२ दिवसपर्यन्तं न्यूनीकर्तुं निर्णयः कृतः अस्ति।

वृक्षाणां निष्कासनार्थं एसओपी कार्यान्वितं भविष्यति राज्ये अपशिष्टानां शुष्कवृक्षाणां च निष्कासनार्थं मानकसञ्चालनप्रक्रिया (SOP) कार्यान्वितुं अनुमोदिता। मार्गेषु पतितानां वा क्षतिग्रस्तानां वा वृक्षाणां तत्कालं निष्कासनं प्रबन्धनं च सुनिश्चित्य अस्य पदस्य उद्देश्यम् अस्ति। ततः परं डीएफओ इत्यस्मै ५० पर्यन्तं वृक्षाणां बहुभागस्य प्रबन्धनस्य अधिकाराः दातुं निर्णयः कृतः येन प्रक्रिया सुव्यवस्थिता भवति, व्ययस्य न्यूनीकरणं भवति, विद्यालयाः, चिकित्सालयाः, मार्गाः इत्यादीनां आधारभूतसंरचनापरियोजनानां समये समाप्तिः सुनिश्चिता भवति।

तम्बाकू-उत्पादानाम् उपरि कर-दरः वर्धितः

मन्त्रिमण्डलेन शिमलामण्डले सुन्नी इत्यत्र नूतनस्य उपविभागीयकार्यालयस्य (सिविलस्य) उद्घाटनं, आवश्यकपदानां निर्माणं, पूरणं च अनुमोदितम्। सिरमौरजनपदस्य कोटा पाब, हलाहां, थोटा जाखल, उतरई, नाया पिंजौड़ इत्येतेषु प्राथमिक-स्वास्थ्यकेन्द्राणां आवश्यकपदैः सह संचालनस्य अनुमोदनं कृतम्। लाहौल-स्पीति-मण्डलस्य केलाङ्ग-पुलिस-स्थानकस्य अन्तर्गतं सरचुक्षेत्रे स्थायी-पुलिसचौकीया उद्घाटयितुम् अनुमोदनं दत्तम्। तम्बाकू-उत्पादानां करदरं ४.५० रूप्यकाणां प्रतिकिलो-रूप्यकात् ६.७५ रूप्यकाणां प्रतिकिलो-रूप्यकाणां यावत् वर्धयितुं मन्त्रिमण्डलेन अनुमोदनं कृतम्।

१४ दिनाङ्के राष्ट्रीयलोकन्यायालयः ६२ सहस्रप्रकरणानि प्राप्तानि

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। हिमाचलप्रदेशस्य उच्चन्यायालयस्य कार्यवाहकस्य मुख्यन्यायाधीशस्य एवं हिमाचलप्रदेश-राज्यविधिकसेवा-प्राधिकरणस्य कार्यवाहक-अध्यक्षस्य न्यायाधीशस्य तरलोकसिंहचौहानस्य मार्गदर्शने हिमाचलप्रदेशस्य सर्वेषु न्यायालयेषु १४ दिनाङ्के राष्ट्रीयलोकन्यायालयाः आयोज्यन्ते। यातायातदण्डाधिकारिणः न्यायालयेषु एमवी-चालानप्रकरणेषु ई. पे. (ई-कोर्ट डिजिटल पेमेंट) मार्गेण चक्रवृद्धिव्याजशुल्कस्य प्रदानस्य आनलाईन सुविधा अपि प्रदत्ता। राष्ट्रीयलोकन्यायालयस्य विषये आईईसी- (IEC)-सामग्र्याः वितरणेन स्थानीयनिकायस्य हितधारकैः, अराजकीयसङ्घटनैः, पंचायतीराजसंस्थानां प्रतिनिधिभिः, पैरालीगल-स्वयंसेवकैः, सार्वजनिक-परिवहनसेवादिभ्यः माध्यमेन जनजागरणं क्रियते। अधुना यावत् १४ दिसम्बर दिनाङ्के अग्रिमाय राष्ट्रियलोकन्यायालयस्य निस्तारणार्थं विभिन्नैः न्यायालयैः प्रायः ६२००० प्रकरणानि चिह्नितानि सन्ति। प्रकरणानां प्रभावी परिचयाय स्थानीय-अधिवक्तृसङ्घैः, बीमाकम्पनीभिः, वित्तकोषैः, वित्तीयसंस्थाभिः सह नियमितरूपेण सभाः क्रियन्ते। जनसामान्यं मध्ये वैधानिकीजागरूकतां प्रसारयितुं प्रशंसनीयाः सेवाः प्रदातुं मुद्रित-विद्युत्-माध्यमाः सदैव प्रमुखाः हितधारकाः भवन्ति। विधिसेवाप्राधिकरणस्य सदस्यसचिवः जिला एवं सत्र न्यायाधीशः राजजीतः सिंहः सम्बन्धितजनैः आग्रहं कृतवान् यत् राष्ट्रीयलोकन्यायालये सम्मिल्य स्वन्यायिकप्रकरणानां निस्तारणाय आगच्छन्तु।

प्रधानमन्त्रिणा अमिलत् सांसदः हर्षमहाजनः, राष्ट्रियराजमार्गस्य याचना कृता

हिमसंस्कृतवार्ताः - नवदेहली। हिमाचलप्रदेशस्य राज्यसभासांसदः हर्षमहाजनः गुरुवासरे दिल्लीनगरे प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना मिलितवान्। अस्मिन् अवसरे महाजनः हिमाचलप्रदेशस्य विविधविकासकार्यविषये चर्चा कृतवान्। सः विशेषतया चम्बा, तीसा, पाङ्गी, किशतवाड़, लेह च एतानि क्षेत्राणि संयोजयितुं नूतनस्य राष्ट्रियराजमार्गस्य निर्माणस्य आवश्यकतायाः उपरि बलं दत्तवान्। सः प्रधानमन्त्रिणम् अवदत् यत् एतेन प्रस्तावेन एतेषां क्षेत्राणां यातायातसुविधासु उन्नयनं भविष्यति, राज्यस्य समग्रविकासाय च प्रेरणा भविष्यति। प्रधानमन्त्री एतस्य विषये गम्भीरतापूर्वकं विचारं कर्तुं आश्वासनं दत्तवान्। हर्षमहाजनः अवदत् यत् आगामिषु कालेषु अयं राष्ट्रियराजमार्गः अतीव महत्वपूर्णः सिद्धः भविष्यति। अस्मिन् सत्रे प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी हर्षमहाजनस्य जन्मदिने हार्दिकं शुभकामनाम् अयच्छत्, तस्य प्रयत्नस्य च प्रशंसाम् अकरोत्। गुरुवासरे हर्षमहाजनस्य जन्मदिवसः अपि आसीत् तथा च राज्यसभायां उपराष्ट्रपतिः अन्ये च संसदसदस्याः अपि हर्षमहाजनस्य अभिनन्दनं कृतवन्तः। हर्षमहाजनः हिमाचलप्रदेशस्य वरिष्ठः नेता अस्ति, राज्यस्य विकासाय च स्वस्य प्रतिबद्धतां दृष्ट्वा सः सर्वदा हिमाचलहितस्य विषयान् उत्थापयति स्म। अधुना राज्यसभायाम् अपि सः सदनं हिमाचलस्य कृते महत्वपूर्णान् विषयान् उत्थापयति। प्रधानमन्त्रिणः पुरतः राष्ट्रियराजमार्गस्य याचनां वर्धयित्वा राज्यस्य सुदूरक्षेत्रेषु विकासस्य नूतनमार्गस्य उद्घाटनस्य सम्भावना वर्तते।

गीताजयंती महोत्सवे राजकीय- वरिष्ठ- माध्यमिक- विद्यालयः बढेड़ा इत्यस्य छात्राः श्रीमद्भगवद्गीताप्रतियोगितासु सोत्साहं भागं गृहीतवन्तः

हिमसंस्कृतवार्ताः:- शिवानी देवी, ऊना। गीताजयन्त्याः पावनवसरे हिमाचलप्रदेशस्य ऊनामण्डलस्य राजकीय- वरिष्ठ- माध्यमिक- विद्यालय बढेड़ा इत्यत्र महोत्सवः महता उल्लासेन आचरितः। अस्मिन् शुभावसरे गीतायाः १२तमस्य अध्यायस्य परायणम् अभवत्। अस्मिन् अवसरे षष्ठकक्षातः अष्टमश्रेणीपर्यन्तं बालानां कृते गीताश्लोकप्रतियोगिता, गीताप्रश्नोत्तरी, चित्रकलाप्रतियोगिता चापि आयोजिता। गीताश्लोके ११ छात्राः, प्रश्नोत्तरे १६ छात्राः, चित्रकलाप्रतियोगितायां आहत्य ४० छात्राः च सोत्साहं भागं गृहीतवन्तः। षष्ठवर्गस्य सान्वी श्लोकपाठे प्रथमस्थानं प्राप्तवती। द्वितीयं स्थानं सप्तमवर्गस्य तमन्ना, तृतीयं स्थानं षष्ठवर्गस्य राखी गृहीतवती। प्रश्नोत्तरीप्रतियोगितायां प्रथमस्थानं अष्टमवर्गस्य अमनदीपः, अष्टमवर्गस्य विक्रान्तेन द्वितीयं अनन्यथा च तृतीयं स्थानं प्राप्तम्। चित्रकलायां प्रथमा षष्ठश्रेण्या मीना, द्वितीया अष्टमीकक्षायाः कंगना तृतीया च षष्ठवर्गस्य पिङ्गी आसीत्। कार्यक्रमेऽस्मिन् विभिन्न प्रतियोगितायां निर्णायकगणेषु शिक्षिकासु सुमन चावला, स्मृति देवी, शशि कुमारी, शिक्षकेषु च संजीव जसवालः, सुखविन्दर सिंहश्च आसन्। गीताजयंतीसमारोहे कार्यावाहिका प्रधानाचार्या शोभा कुमारी, उपप्रधानाध्यापिका आशासैनी, शिक्षिका अनुबाला सहितं विद्यालयस्य सर्वे शिक्षकाः चापि उपस्थिताः आसन्। विद्यालयस्य संस्कृतशिक्षिका शिवानी देवी सम्पूर्णकार्यक्रमस्य संचालनं कृतवती। तथा उक्तं यत् श्रीमद्भगवद्गीता छात्राणां कृते अतीवयोग्यी ग्रन्थोऽस्ति। यदि बाल्यकाले एव छात्रा गीताया अध्ययनं करिष्यन्ति तर्हि जीवने ते कदापि कर्तव्यमार्गात् न विचलिष्यन्ति।

अदम्यसाहसस्य पराक्रमस्य, वीरतायाश्च प्रतिमूर्तिः आसन् जनरल जोरावर सिंहः- आचार्य ललित कुमार अवस्थी

हिमसंस्कृतवार्ताः- डॉ. अमित शर्मा

सरदारपटेलविश्वविद्यालय मंडी इत्यत्र भारतीयज्ञानपरम्पराप्रकोष्ठः, इतिहासविभागः, मंडीपीडिया डॉट कॉम इत्यस्य संयुक्ततत्वावधाने जनरल जोरावर सिंहस्य 183तमे पुण्यतिथि- अवसरे पुण्यतिथि- पुस्तकविमोचनकार्यक्रमस्य च आयोजनं जातम्। यत्र आचार्यः ललितकुमार अवस्थी कुलपतिः, सरदारपटेलविश्वविद्यालय मंडी मुख्यातिथिः, कार्यक्रमस्य अध्यक्ष च आचार्या अनुपमासिंह प्रति कुलपतिः अकरोत्। वरिष्ठसाहित्यकारः डॉ. गंगारामराजी विशिष्टातिथिरूपेण उपस्थिताः आसन्। सर्वप्रथमं जनरल जोरावर सिंहस्य चित्रे माल्यार्पणं कृत्वा श्रद्धासुमनानि अर्पितानि। कार्यक्रमसंयोजकः सहायकाचार्य इतिहास डॉ. राकेशकुमारशर्मा जनरल जोरावर सिंहस्य व्यक्तित्व- कृतित्वयोः स्वविचारा प्रकटितः। मुख्यातिथिः आचार्यः ललितकुमार अवस्थी अवदत् यत् जनरल जोरावर सिंहस्य अदम्यसाहसस्य पराक्रमस्य वीरतायाः च बलेन लद्दाखः जम्मू कश्मीरराज्यस्य भागः अभवत्, अद्य च भारतीयगणराज्यस्य अंग अस्ति। सः सर्वोच्च- उत्सर्गस्य बलिदानस्य आदर्शशिरोमणि वर्तते। भारतीये इतिहासे तत्तुल्यः न कोऽपि दृश्यते। सः 12 दिसम्बर 1841 तमे वर्षे युद्धक्षेत्रे अदम्यसाहसेन युद्धं कुर्वन् वीरगतिं गतः। भारतस्य दिव्यसपूतस्य योगदानं अस्माभिः कदापि न विस्मर्तव्यम्। अस्मिन् अवसरे सः भारतीयभाषा- उत्सवे 'मंदरा मंदरा अस्सा जाणा' पुस्तके अपि स्वविचाराः दत्ताः। उपलक्ष्येऽस्मिन् सः विनोद बहलद्वारा लिखितस्य 'मंदरा मंदरा अस्सा जाणा' इति पुस्तकस्य अपि विमोचनं अकरोत्। पुस्तकविषये तेनोक्तं यत् विनोदबहलद्वारा लिखितं "मंदरा मंदरा आस्सा जाणा मण्ड्याली गीतासंग्रहः" पुस्तकं क्षेत्रीयभाषां, लोकधुनं च संरक्षितं कर्तुं अद्भुतप्रयासो वर्तते। अनेन न केवलं मंड्याली लोकगीतानां संरक्षणं अपि तु आगामिसन्ततीनां संयोजनस्य माध्यमोऽपि भविष्यति। विशिष्टातिथिः डॉ. गंगा राम राजी पुस्तकसमीक्षा प्रस्तुतवान्। सः उक्तवान् यत् "मंदरा मंदरा आस्सा जाणा" शीर्षके एव निहितार्थः अस्माकं परंपरागतजीवनशैलीनां, गीतानां च सहजतां च प्रदर्शयति।

संस्कृतभारती, हरियाणा (न्यासः) द्वारा पञ्चकूलाजनपदस्य विभिन्नस्थानेषु आयोजिता गीताजयंती कार्यक्रमः

हिमसंस्कृतवार्ताः- पंचकूला। संस्कृतभारती, गीतापाठः जिलाविस्तारकः देवांशुकृष्णः हरियाणा (न्यासः) द्वारा पञ्चकूलाजनपदस्य, कृतवान्। कार्यक्रमे जिलासंयोजकः डॉ. सेक्टर-15, वृद्धाश्रमे, सेक्टर- 11, गीतामन्दिरे, राजवीरकौशिकः संस्कृतभारत्याः परिचयं शिवमन्दिरे ट्रिब्यून- कल्लोनी, बलटाना, दत्तवान्। कार्यक्रमे मन्दिरस्य आचार्यगणः, जौरकपुरे, च 11.12.2024 दिनाङ्के गीता- संस्कृतमहाविद्यालयस्य छात्राः, सामाजिकाश्च जयन्ती-महोत्सवे गीतापारायणकार्यक्रमः उपस्थिताः आसन्। अभवत्। शिवमन्दिरे, ट्रिब्यून-कल्लोनी, बलटाना, सेक्टर-15 इत्यत्र संस्कृतभारत्याः परिचयं जौरकपुरे कार्यक्रमे संस्कृतभारत्याः गीतापाठञ्च जिलाविस्तारकः देवांशुकृष्णः पञ्चकूलाजनपदस्य कृतवान्। गीतायाः व्याख्यानं पञ्चकूलाजिला- कार्यकारणीसदस्यः रामदीयाशास्त्रीमहोदयः संस्कृतभारत्याः परिचयं गीतायाः उपयोगिता, कार्यकारणीसदस्यः रामदीयाशास्त्री महोदयः आवश्यकतायाः च इति विषये व्याख्यानम् कृतवान्। कार्यक्रमे वृद्धाश्रमपरिसरस्य कार्यकर्तारः, सदस्याः, सामाजिकाश्च उपस्थिताः अकरोत्। गीतापाठः जिलाविस्तारकः आसन्। देवांशुकृष्णः कृतवान्। कार्यक्रमे पञ्चकूलाजनपदस्य, सेक्टर-11, गीतामन्दिरे जिलासंयोजकः डॉ. राजवीर कौशिकः, संस्कृतभारत्याः हरियाणाप्रान्तस्य मन्दिरस्य आचार्यगणः, पञ्चकूलाजनपदस्य कार्यकारणी-सदस्यः महाविद्यालयस्य छात्राः, सामाजिकाश्च रामदीयाशास्त्रीमहोदयः व्याख्यानम् अकरोत्। उपस्थिताः आसन्।

धारावाहिकं गीताप्रश्नोत्तरम् - ८६

अर्जुनः - अस्तु, ते आसुरीसम्पत्तयान् मनुष्यान् परिणामे त्वं शुनकादितुच्छोयिषु क्षिपसि । परन्तु ततः ते किं प्राप्नुवन्ति भगवन्?

श्रीकृष्णः - हे भारत ! ते नराधमाः मूढाः माम् अप्राप्य जन्मजन्मान्तरम् आसुरीं योनिं प्राप्नुवन्ति, ततोऽपि अधमां गतिम्, अथवा भयावहान् नरकान् प्रविशन्ति ।

अर्जुनः - तेषां तादृश्याम् अधमयोऽन्यां प्रवेशनस्य मुख्यं कारणं किं स्याद् भगवन् ?

श्रीकृष्णः - हे पार्थ ! कामः, क्रोधः, लोभः च इत्येतानि त्रीणि नरकस्य द्वाराणि सन्ति, यानि मनुष्यं पातयन्ति । अतः स्वजीवनकल्याणाय एतानि त्रिविधानि मनुष्यः अवश्यं त्यजेत् ।

अर्जुनः - एतेषां त्यागेन किं भवेद् भगवन् ?

श्रीकृष्णः - हे कुन्तीपुत्र ! नरकस्य एतैः त्रिभिर्द्वारैः यः पूर्णतः विमुक्तः स्यात्, सः स्वस्य श्रेयः आचरति, शास्त्रोक्तानि निषिद्धाचरणानि त्यजति । केवलं लोकहिताय, स्वकल्याणाय च निष्कामभावेन विहितानि कार्याणि करोति । तादृशः जनः परमां गतिं प्राप्नोति, इत्यत्र न शङ्का ।

अर्जुनः - तर्हि भगवन् ! के वा तां परमां गतिं न प्राप्नुयुः ?

श्रीकृष्णः - पार्थ ! यः शास्त्रोक्तं विधिं परित्यज्य स्वतन्त्रतया स्वमनोवाञ्छितानि आचरणानि समाचरति, अर्थात् यत्कार्यं तस्य मनसः अनुकूलं स्यात्, तत् करोति, यच्च मनसः अननुकूलं, तच्चेत् न करोति । एतादृशः जनः कदाचिदपि सिद्धिम्, अन्तःकरणस्य शुद्धिं वा नाधिगच्छति । सः न सुखं, न च परमां गतिं हि प्राप्नोति ।

अर्जुनः - तर्हि, किं शुभकर्म, किञ्च अशुभकर्म इति कथं ज्ञायते, अथवा शुभाशुभकर्मणोः परीक्षा का भगवन् ?

श्रीकृष्णः - अस्मिन् शुभाशुभकर्मणोः विषये तु शास्त्रम् एव प्रमाणं स्यादिति विज्ञाय त्वं शास्त्रविहितानि एव कर्तव्यकर्माणि कुरु, अर्थात् शास्त्रं पुरतः कृत्वा त्वया नियततया कर्माणि कर्तव्यानि इति, शम् । (गी०- १६/२०-२४)

इत्थं प्रकारेण मूलगीताग्रन्थम् आधारीकृत्य सज्जीकृते गीताप्रश्नोत्तरे अस्मिन् दैवासुरसम्पत्तिभागयोग-नामकः षोडशोऽध्यायः सम्पूर्णः ।

श्रीकृष्णार्पणमस्तु! (अनुवर्तिष्यते)

असमप्रदेशीयः विज्ञानशिक्षकः, नारदोपाध्यायः

"लौकिकन्यायकोशः"

"अञ्जल न्यायः"

अच् नाम स्वराः । हल नाम व्यञ्जनानि । उच्चारणस्य कृते एतेषां द्विविधवर्णानाम् आवश्यकता भवति । हल् वर्णस्य साहाय्यं विना स्वरास्य उच्चारणं सरलं नास्ति परन्तु अपि कठिनम् अपि नास्ति । परं केवलस्य हल् वर्णस्य उच्चारणं तावत् कठिनम् एव । अतः अचः ससत्त्वाः हलः निःसत्त्वाः भवन्ति । हलः निःसत्त्वाः यत् स्वराणाम् एव आधारेण तेषाम् उच्चारणं भवति ।

(समर्थाः एकाकिनः अपि स्वरा इव राजन्ते असमर्थाः तु व्यञ्जनानि इव न राजन्ते इति भावः ।)

एकाकिनोऽपि राजन्ते सारसत्त्वाः स्वरा इव ।

व्यञ्जनानीव निःसत्त्वाः परेषामनुगामिनः ॥

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर
पुणे/ महाराष्ट्रम्

टोक्योनगरस्य पञ्चविंशत्युत्तरद्विसहस्रतमात् वर्षात् आरभ्य चतुर्दिन-कार्य-सप्ताह-नीतिः जनसङ्ख्या-न्यूनता-समस्यां दूरीकर्तुं शक्यति किम्?

पञ्चविंशत्युत्तरद्विसहस्रतमात् वर्षात् आरभ्य टोक्यो-राज्यपालिका कोइकेय-युरिकौः बुधवासरे कृते स्वीये योजनासम्भाषणे नीतिम् अनावृण्वती कथितवती यत् अग्रिम-वर्षस्य अप्रैलमासात् आरभ्य नगरपालिकाकर्मचारिभ्यः प्रति सप्ताहं दिनत्रयावकाशस्य विकल्पः दास्यते । अन्यच्च, प्रथमतः तृतीयश्रेणीं पर्यन्तं शिक्षारतानाम् अपत्यानां मातापितृभ्यः आयस्य

किञ्चित् भागस्य स्थाने पूर्वकार्यसमाप्तिप्रदानस्य पृथक् नीतिः अपि घोषिता । मुदुताम् आनेतुं कार्य-रीति-पुनरीक्षणं करिष्यते, यतः प्रसूत्यै वा बालपालनाय वा स्वोपजीविकां त्यक्तुम् आवश्यकता न समुद्भवेत् इति सा कथितवती । इतोऽपि कथितवती यत् "टोक्योनगरस्य कृते पदक्षेपं गृहीतुम् अधुना एव समयः जीवनानि, उपजीविकाः आर्थिकव्यवस्थां च अस्मत्-प्रजायाः कृते प्रवर्धयितुम् राष्ट्रस्य कृते अस्मिन् आह्वानपूर्णकाले" ।

ईदर-धीरजः हैदराबादः

ऊनायां वृषभस्य आघातेन १९-वर्षीययुवकस्य निधनं, मित्रेण पलायनं कृत्वा प्राणः रक्षितः

हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ पद्मनाभः । हिमाचलप्रदेशस्य ऊना जनपदस्य दौलतपुरचौकस्य समीपस्थ ग्रामे रायपुरे सायंकाले वृषभस्य आघातेन १९-वर्षीयस्य युवकस्य निधनं जातम् । मृतक युवकस्य परिचयः राहुलः पुत्रः परमजीतः ग्रामरायपुरनिवासी इति कृतः । पुलिसेण शवं स्वाधीने कृत्वा अन्वेषणं आरब्धम् । वृत्तान्तानुसारं, १९-वर्षीयः राहुलः एकस्मिन् केशकर्तनालये कार्यं शिक्षमाणः आसीत् । प्रतिदिनवत् सायं मित्रेण सह गृहम् प्रत्यागच्छन् आसीत् । मार्गं वृषभः

तस्योपरि आक्रमणं कृतवान् । मित्रेण पलायनं कृत्वा प्राणः रक्षितः किन्तु राहुलः वृषभस्य आघातेन गभीरं पीडितः अभवत् । ग्रामस्य उपप्रधानः अमितः शर्मा उक्तवान् यत् वृषभः मार्गं स्थितः आसीत् । द्वौ बालकौ पदातिः तस्य विपरीतदिशः आगच्छतः आस्ताम् । अकस्मात् वृषभः तयोः उपरि आक्रमणं कृतवान् । राहुलः गभीरं क्षतिग्रस्तः अभवत् । तं चिकित्सालयं नीत्वा चिकित्सकैः सः मृतः घोषितः ।

स्थानीयैः जनैः उक्तं यत् राहुलः बाल्यकालतः श्रमशीलः आसीत् । स स्वपितुः आर्थिकसहायार्थं केशकर्तनालये कार्यं शिक्षमाणः आसीत् । तस्य बालकः भ्राता भगिन्यभ्यः च अङ्गीकृत्य परिवाराय साहाय्यं कर्तुम् इच्छुकः आसीत् । राहुलस्य पिता परमजीतः ग्रामीणराजस्वकेन्द्रे चतुर्थश्रेणीं कर्मचारीरूपेण कार्यं करोति । आर्थिकसहायार्थं तहसीलदारेण कुलतार्जसिंहेन परिवाराय २५००० रूप्यकाणि प्रदत्तानि । दौलतपुरचौकीप्रभारी रविपालः उक्तवान् यत् पुलिसेण शवस्य परीक्षणं कृत्वा परिजनेभ्यः समर्पितम् ।

'बागी 4' इत्यस्मिन् चलच्चित्रे 'मिस यूनिवर्स हरनाज संधू' पर्दापणं करिष्यति

वार्ताहरः - जगदीशडाभी , मुम्बई मुम्बई । प्राप्तावार्तानुसारं 'बागी फ्रेंचाइजो' इत्यस्य चतुर्थं चलच्चित्रं बागी ४ इति कतिपयेभ्यः सप्ताहेभ्यः पूर्वं घोषणां भवति स्म । अस्मिन् समये अपि चलच्चित्रे टाइगर श्रॉफः मुख्यभूमिकायां दृश्यते । निर्मातारः टाइगरस्य उग्रं चित्रं प्रसारितं कृत्वा चलच्चित्रस्य घोषणां कृतवन्तः आसन् । अस्य चलच्चित्रस्य घोषणातः आरभ्य प्रशंसकाः अतीव जिज्ञासुः सन्ति । प्रशंसकानां जिज्ञासां वर्धयितुं निर्मातारः अपि तारकाकास्ट् निरन्तरं प्रकाशयन्ति । अधुना एव निर्मातारः चलच्चित्रस्य खलनायकं प्रकाशितवन्तः आसन् । बागी ४ इत्यस्मिन् बॉलीवुड-नायकः संजय दत्तः

मुख्यखलनायकस्य भूमिकायां दृश्यते । निर्मातारः एकं रोचकं छायाचित्रं प्रसारितं कृत्वा संजयदत्तस्य प्रवेशस्य घोषणां कृतवन्तः आसन् । संजयस्य प्रवेशानन्तरं अद्यैव सोनम बाजवा चलच्चित्रे प्रवेशं कृतवती अस्ति । अधुना मिस यूनिवर्स हरनाज संधू बागी ४ मध्ये प्रवेशं कृतवती अस्ति ।

अस्मिन् चलच्चित्रे हरनाजः नायिकायाः भूमिकायां दृश्यते । भवद्भ्यः वदामः यत् हरनाजः अस्मिन् चलच्चित्रेण बॉलीवुडक्षेत्रे पर्दापणं कर्तुं गच्छति । बागी ४ 'हरनाज' इत्यस्याः प्रथमः बॉलीवुड-चलच्चित्रः अस्ति । हरनाजः पञ्जाबी-चलच्चित्रेभ्यः अभिनयस्य आरम्भं कृतवती । अधुना च हरनाजः बॉलीवुडक्षेत्रे पर्दापणं कर्तुं गच्छति । किञ्चित्कालपूर्वं हरनाजयाः छायाचित्रं प्रसारितं बागी ४ इत्यस्य निर्मातारः तत् मिस यूनिवर्सतः बागी यूनिवर्सपर्यन्तं लिखितवन्तः । अस्माकं नूतनप्रतिभायाः परिचयः । बागी चलच्चित्रे महिला विद्वोही- हरनाज संधू ।